Byxe oronuudai proletaarinar, negedegtii!

№ 151 (2184)
1937 onoi Ijyyliin 4
VOSKRESEENЬ

14-\ ZILEE GARNA

Buriad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Kom(bolьseviig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Moziin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveecialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta

Redaakciin aadres:
Ulaan-Yde goorod,
Cecntrsojuuziin, 19.

№ sen 10 mynge.

SOCIALIIS BAIGUULALTII ŞINE AMZALTANUUDTA

Hajaxan bolood dyyrhen, paartiin Cenraalьna Komiteedai pleenym bolbol byxii paartida, byxii paartijna ba paartijna bişe bolьşeviiguudta, byxii manai Exe orondo ton jixe udxaşanartai bolzo xeden olon jixexen poliitikan ba azaxuin asuudalnuudii zyblen xelsebe. Manai orondo komuniizmiin baiguulalta zogsoltogyi, ulam byri tyrgedhen teempeer jabana. Paarti bolbol arad bygediin negen hanaltai xaluun demzelgetei baigaad, daisadii zorimgoigoor xaira gamgyigeer uudalan eliryylen butasoxizo, negenhee nygeedenь byri ylyy jixe tiime zoxiooxii şanartai zorilgonuudii tabiza ba bytemzetei hainaar şiidxeze, baina. Hajaxan dyyrhen CK-ai pleenymei zyblehen asuudalnuud bolbol manai paartiin mynee yjede xeze baihan ba Staalinai Centraalьna Komiteedaar yysxegdeze baihan tere aguu jixe zoxiooxii xydelmerii todo honoroor xaruulna.

Pleenym bolbol „SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hungaltiin tuxai zaabariiin" projeektii zyblen yzeze, haişaan batalba. Şine hungaltiin sisteeme bolbol bodoto ynen baidal deere xaragdaza baina. Yni bişe sag soo soveedai xeden milioon hungagşad bolbol Staalin Konstituuciin johoor egeen demokratiis hunguulida xamaadaxa bolno. Şine Konstituuca bii bolgohontoi daşaramdan manai orondo bolhon poliitikan erjelte bolbol yder jirexe byri ulam xysetei jixeer medegdeze baina. Azalşanai edibxinь urgaza, soveeduudhaa erigdexe eriltenyyd jixedeze, alduu dutuunuudii kriitikelge xatuu bolzo, gyrenei xytelberide şine xynyyd jireze baina. Hungaltiin şine xuuli, hungaltiin tere sisteeme xadaa azalşanai poliitikan edibxiin—urgaltii xangaxa, bodoto ynen demokraatiii, xydelmerişen angiiin diktatuurii saaşadaa bexizyylxe jabadalii xangaxa.

Manai paartiiiu organizaaca byxende şuxala ekzaamin barixa sag boloo. Şine hungaltiin sisteemiin johoor hungaltii bidener anxa tyryyn yngergexee baihanaa martaza bolxogyi. Paartijna organizaaca bolbol hungaltiin temesel xexe faaktada tulaza jirexenь zailaşagyi. Paarti bolbol ulas oronoi poliitikan baidal dotoroo bolzo baigaa erjeltii tolgoilxo baihanii hanaza hungaltada çaas byri yder byri udaarangyi beledxexe johotoi.

Pleenym bolbol myn tereenşelen socialiis xydee azaxuin xeden asuudalnuudii zyblen xelsebe: oroohoto kylьtyyriin yrehe haizaruulxa tuxai, zyb johoor sevooboroodii jabuulxa tuxai ba MTS-nyyde xydelmeriii haizaruulxa xemzeenyyd tuxai. Centraalьn Komiteed xadaa kolxoozuud ba sovxoozuudai saaşadaa u gaza xygzexiin ton daişal ton şuxala asuudalnuudii geze tabihan tuxai gansa eneen deerehee xaragda. Xydee azaxuin yiledberiii narai talaar haizaruulxa, zarai eldyyriin kylьtyyrii eşelyylxe, tariaanai urgasii er tyrgen jixedxexiin tulda ali byxii ysloovinuudii bii bgoxo probleema mynee yde paartiin urda xysed bejee tabigdaad baina.

Myneeder tolilogdhon „Oroohoto kylьtyyriin yrehe haizaruulxa xemzeenyyd tuxai" SSSR-ei Aradai Komaarnarai Soveedai togtool bolbol xydee azaxuiji ulam byri edenь debzyylxe gehen xemze jabuulga ali tuxai jixe b gynzegii baihaniii xaruulna.

Paartiin XVII-dugaa xural deere, ajaar tiixed nyxer Staalin bolbol yhenei xereg gurimgyi baihan tuxai zaaza xelee hen. Xojorugaar taban zil soo byxii oroohoto tarilgiin talmain 75 poceentii soortoto tarilga xee boltor yrgedxexe gehen zorilgii

Gaztarkoom gyisedxee re- henei xereg ynende oto- noi garta oroşoho aa. SSSR-ei Gazarta ngai Arkomaadai xytel sed ohol nazagai baixa ximgadal şalgalta ygei lanь, gyrenei daisad, şanai ba kolxoozoi b altiin daisad bolbol xede yne- tei soortonuudii r dalдalza, tarilgada angyi, xarin adag muu axagyi soortonuudii tara baiba. Soortoto tariaaga ril bolgozo baihan, elde ylьtyyriin tariaanuudii zo xudxaza baihan, so yrehenyydii xeregtei anь bişe, xarin ondoo tee lьgeedeg g.m. faaktnuud ogyi olon. Gansal paartiii ntraalьna Komiteed enee ai hanalaa tabiza, tere jabadalii halgaba.

SSSR-ei Ark veedai togtool bolbol y lei azal ba seleekcii delg xe todo honor ba şuud programma ygene. Soort rşaza yzexe byxii sisteem sa şalgagdaza yzegdebe, g bolbol yrehenei xeregii iingee garta abaad, tere şine johoor emxilze exi.

Xojor-gu rajoon byxende gyren rehe turşaxa staancanu ii bolgogdono. Tende gar n şine seleekciin soortonuu işe, xarin xuuşan ba m ereenşelen niutagai soor dii turşaza yzexe.

Respyy e, xizaar, mozo byxende idxegdeze bii bol gogdoxo renei seleekciin staancar aixabtar jixe ud xaşanar aixa. Ene staanca bolbol en şine soortonuudii bii lgood baixa bişe, niutaga a oroohoto tariaanai soc haizaruulxa, ilgaxa şilexe xadagalxa azal jabuulxa no. Soortoto yrehenei g ei foondoş myn şineer idxegdene.

Zyb hoor sevooborood jabuul robleema baha la şuxala atai. Bidener kolxoozoi ovxoozoi tariaalan deere joi gurim zuram bii bolg tariaanai urgasa deeşely e ba mal azal xygzyylxiir aramzatai zoxid ysloovi bai lxa johotoibdi. Zyb ho sevooborood jabuulxa pr ktii xeblelde toliloxiin tua ba haisa zybşen xelsexi tulada pleenym gol tyleb h an batalba. Eneeniii zybşxelselge bolbol kolxooznidai, agronoomuudai, nauu xydelmerilegşedei ba rtijna xytelberilegşedei alii tereen teeşe ylemze jir xanduulxa gehen zorilgo.

MTS-yydei xydelmeriii haiuulxa xemzeenyyd tuxai aztarkoomoi duradxalii CK-ai leenym bolbol xydee niutagai rganizaacanuudai zybşen xelselge deere tabixa gebe.

Socialiis xydee azaxuiji saaşadaa xygzyylxe zorilgotoigoor tabigdahan, Centraalьna Komiteedai xemzee jabuulganuud iime baina. Azaxuin amzaltanuud xedii jixe baigaaş haa kapitaliis xyrieelelgiin faaktii ba ene faaktahaa garxa yrenyydii halgaxagyi jym gehen nyxer Staalinai zaabariii martaza bolxogyi.

Daisan teeşe xursa xiorxog baixa, şpioonuudii tanixa ba tedeniii daraza halgaxa şadabari bolgol mynee bolьşeviiguudta şuxala xeregtei baina. Leenin—Staalinai paartiiin ynen saxiuulşan, komuniistnuud manda xeregtei. Ene ton şuxala şinziinь xaraza, paarti bolbol manai xydelmerilegşed byxeniii segneze yzexe bolno.

Bolьşeviizmaar zebseglehen manai paartijna organizaacanuud bolbol jamarş azaxuin zorilgonuudii dyyrgeze şadaxa. Tedener bolbol CK-ai pleenymei şiidxeberiiiş şuud gyisedxexenь labtai baina.

(„Praavda"—radioogoor abtahaniii tobşolon bişegdebe).

ZUUN DALAN MILIOON SOVEED ARAD ŞINE URIHALAMŽII BAJARTAIGAAR UGTANA

Aarktikiin mylihen dalaihaa, Tyrkmenistaanai xaluu şatama elehen gubi xyrter, byxe oron soo ulas oronoigoo oboroonii bexizyylxe urihalamzada bygedeereे xabaadaxii urina

Aradai daisadta xariuu bolgon gurban nedeeliiinge olzoor urihalamza zaxixabdi

Selengiin uhan zamai traansportiin Ulaan-Ydiin baseejnada ijyyliiin 2-oi yder parxoodstviin tabag byride olon xynyydtei miitingnyyd bolzo, tereen deere SSSR-ei oborooniii bexizyylxe şine urihalamza gargaxa tuxai zasagai gazarai togtoolii duulaad, miiting deere yge xelehen xydelmerişed, inzeneernyyd, teexnigyyd ba albaxaagşad bolbol zasagai togtoolii xaluunaar haişaaza, Exe oronhoo urbahan aradai daisadta xariuu bolgon 3 nedeeliiingee olzoor urihalamza zaxixa geze duradxalnuudii olonoor oruulhan baina.

Selengiin parxodstviin Ulaan Ydiin Baseejnada xydelmerileze baigşadai dunda urihalamzii zaxixa bişelge 2 çaas tuxai yrgelzeleze, byxii xydelmerişedei jixenxinь urihalamza zaxiba. Zaxilga yrgelzeleheer baina.

Myn reisede jabaza baigaa paroxooduud şine urihalamza tuxai zasagai gargahan togtoolii radioogoor duulaad, syydno deeree miitingnyydii xehen baina.

S. Petroov.

Zasagai togtoolii haişaaza şine urihalamza zaxiba

BMASSR-ei Gegeeryylxe Aradai Komisariaadai kolektiivai xydelmerilegşed ijyyliiin 2-oi yder ydiin 12 çaasta oboroonii bexizyylxe urihlamza gargaxa tuxai Zasagai togtoolii duulaad, miitingde baigşad ene togtoolii xaluunaar haişaaza, manai Ulaan Aarmiiin xyse şadalii buuruulxiin xoinohoo temeseze baihan faşiis-şpioonuud aradai daisadta xariuu bolgon xamta 31 xyn 11000 tyxerigei urihalamza zaxiba.

Leevencev
Bazaroon.

Bidenei gyrendee ygehen tyxerig byxen Soveed oronoigoo aguu jixe xyse şadalii ulam bexizyylne

Moskvaagai Sergoo Ordzonikiidziin neremzete stanoog bytee xe zavoodai kolektiiv eehediingee miiting deere SSSR-ei oborooniii bexizyylxe urihalamza gargaxa tuxai zasagai gazarai togtoolii duulaad, ene zavoodai staxaanobşa oordento nyxer Gydoovoi xelehenь:

—Manai gyrenei urihalamzii taraaxa talaar manai zavood tyryy jabadag baigaa. Bidenei gyrendee yghen tyxerig byxen manai Soveed oronoi ba Ulaan Aarmiiin aguu jixe xyse şadalii ulam bexizyylxe baina,—gebe.

Xojordugaar ceexiin xydelmerişen Nogaicev ijyyliiin negenhee amaraltada garxadaa,—bi şine urihalamza garxadanь zaxixab, namai bişeereigtii—geze Ceexkoomdoo medyylge orxiood jabahan baigaa.

Negedygeer smeenei sug laan deere gargahan togtool soonь iigeze bişegdehen baina:

—„SSSR-ei oborooniii bexizyylxe urihalamza gargaxiin erilte xehen tymer zamai xydelmerişedei duradxalii manai zavoodaixid xaluunaar xylieeze abaad, tedeentei xamtaran zasagai gazarta erilte xelsehen baina. Manai eriltii xangahanainь tula zasagai gazarta bajarii xyrgenebdi. Bidener oborooniii bexizyylxe urihalamzii taraxa jabadalda bygedeeree edibxiteigeer orolson jabuulalsaxabdi.„ (TASS).

Obligaaciin ezedte 5 miliaard tyxerig tylegdebe

Xojordugaar tabanzilei 4 dexi zilei urihalamziin eelzeete tiraaziin şyyberiiin tabliica ijyyniiin 29-nei centraalьna gazeetanuudta tolilogdohon baina. Gyren bolbol, ene tiraaziin şyyberi bolxodo obligaaciin ezedte 64 milioon 920 mingan tyxerig şyyberiiin mynge tylexe baina.

Soveedai niitiin urihalamza bolbol obligaaciin ezedte jixeşeg olzo ygedeg. Gyren bolbol, urihalamziin proceent ba şyyberiii arad zondo haadgyi tyledeg. Manai oronoi mynge neeselxe kaasanuudta zil byride xede xeden milioon obligaacanuud şalgagdan tede obligaacanuud 3 minga, 500 ba 200 g. m. tyxerig şyydeg baixa jym.

1928 onhoo xoişo ene onoi janvaariin 1 xyrter gyren bolbol urihalamziin proceent, şyyberi ba bodoto yriii oroi xamtadanь 5 miliaard tyxerigii arad zondo tylehen baina. Tereenhee proceent ba şyyberiiin myngen 3 miliaard 99,1 milioon tyxerig tylegdehen baina.

Yngeregşe zilde mynge neeselxe kaasa, komsoodta ba edibxiten 47,5 milioon xynyydei urihalamzii şalgaa. Şalgalta dunduur todoruulagdahan 8 milioon şyyberi tylegdee. Yngeregşe zilde yngergegdehen urihalamziin helgeltiin zorilgonuudai negen talanь urihalamza helgexe xeregii honor xilbar bolgoxo gehen baigaa.

1937 on soo xojordugaar tabanzilei 4-dexi zilei urihalamziin şyyberiiin 5 tiraaz yngergegdeze, zilei esesleter 840 milioon şaxuu tyxerig şyyberiiin mynge arad zondo tylegdexe baina.

Oronoo ulam bexizyylxebdi

Buriaad Mongol gyrenei xeblelei kolektiivai xydelmerişed ijyyliiin 2-oi yder exe oronoigoo oborooniii bexizyylxe urihalamza gargaxa tuxai zasagai gargahan togtoomzii haişaan xelseze 15 xyn 1650 tyxerigei urihalamza zaxiba.

Zaxilga dyyreedyi yrgelzeleer baina.

Exe oronhoo urbahan aradai daisadta xariuu bolgon hariingaa olzoor urihalamza zaxiaa

Dotoodo Xeregei Aradai Komisariaadai Buriaad-Mongoloi Ypravleeniiin sotruudniguud ijyyliiin 2-oi yder miiting xeze, tereen deeree SSSR-ei oboroonii bexizyylxe şine urihalamza gargaxa tuxai Zasagai gazarai togtoolii duulaad, yge xelegşed bolbol tus togtoolii haişaaza, urihalamza zaxilgii daişalaxii johoor jabuulxii temdeglehen baina.

DXAK-ai Buriaad-Mongoloi Ypravleeniiin kolektiiv eehediingee miitingiin rezoliyyce soo bişehenь:

—„Exe oronhoo urbaza, manai aguu jixe SSSR oronoi oboroonoi xysii buuruulxa,Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin dabagdaşagyi jixe xyse şadaliinь huladxaxiin xoinohoo zerlig muuxai faşiistanuudta bejee xudaldahan predaatelьnuud, şpioon, bandiid—aradai daisadta eris şanga xariuu bolgon Exe oronoigoo oborooniin xysii jixeer bexizyylxe, Ulaan Aarmiiingaa xyse şadalii ulam bexizyylxiin tylee şuud orolson oboroonii bexizyylxe urihalamzii şamdagai zaxiza abxa"—gehen baina.

Olonxi sotruudniguudnь eehediingee nege hariin salingaar zaxihan ba myn zarim nyxed hariingaaş salinghaa ylyygeer bişyylbe.

Ijyyliiin 2-oi yder DXAK ai kolektiiv xamta 33635 tyxerigei obligaaca zaxixii bişyylher baina

N. Ciibikov.

Urihalamza gargaxiin erilte xehen iniciaatornuud—urihalamza zaxilgiin emxidxegşe boloo

Moskvaa. 1. (TASS). Ulaan Aarmiiin xysii buuruulxa ba manai oronoi oborooniin xeregii huladxaxa zorilgo gargaza baihan, Exe oronhoo urbagşad --şpioonuudai hedelgenyydte xariuu bolgozo SSSR-ei oboroonii bexizyylxe urihalamza gargaxiin tuxai 15 xonogoi urda tee tymer zamaixid SSSR-ei zasagai gazarta erilte xehen baigaa.

Tymer zamaixidai erilte manai oronoi olomilioon azalşadta haişaagdaza, Aartikiin xyiten mylihen dalaihaa, Tyrkemenistaanai xaluu şatama elehen gubi xyıter, Beloryysiiin xilehee Tiixij. Okiaanai ergi xyrter uriaalan dolgisobo.

Leeninsk tymer zamai—Moskvaa sortifoovoçno depoogoi olon mingan xydelmerişedei miiting ijyylь 1 de bolzo, tereen deere şine urihalamza gargaxa tuxai zasagai gazarai togtool garhaniii duulaza depoogoi maşiniistanar, koçegaarnuud, sleesarьnuud—byxii xydelmerilegşed bolbol zasagai gazarai gargahan togtoolii xyndeteigeer xylieeze, bygedeeree urihalamza zaxiza, Exe Oronoigoo oboroonoi xysiiji byri jixeer bexizyylxebdi gebe.

Tymer zamaixid urihalamza zaxilgii emxiteigeer jabuulza baina

SSSR-ei oboroonii bexizyylxe urihalamza gargaxa tuxai Zasagai gazarai togtoolii tymer zamai Ulaan-Ydiin Yyzlei xydelmerişed ijyyliiin negenei hyni duulza, ijyyliiin 2-oi yder ygleenei 8 çaashaa urihalamzii zaxiza exilhen baina. Ulaan-Ydiin depoogoi maşiniistanuud, tookarьnuud, sliesarьnuud ba inzeneer-teexnikiin xydelmerilegşed bygedeeren negen duugaar—„Manai kolektiiv urihalamza zaxilgada emxidxelei talaar zişee xaruulxabdi. Bidenei eriltii manai zasagai gazar xyndetei deere xylieeze, eriltiimnai dyyren xangaa,"—geze temdeglene.

Ulaan-Ydiin tymer zamaixid urihalamza zaxilgii jixe hain ba emx iteigeer jabuulza exilee.

Ijyyliiin 2-oi yderei 12 çaasta Ulaan-Ydiin depoodo 314 xydelmerişed, albaxaagşad, inzeneer-teexnikiin xydelmerilegşed xamta 67080 tyxerigei urihalamza zaxihan baina.

M. Gavrilooyski.

Bide bygedeeree nege xyn mete urihalamza zaxixabdi

Rostoov na Don, 1 .(TASS). SSSR-ei oboroonii bexizyylxe urihalamza garhanai tuxai byxii ceexnyydte xeden mingan xydelmerişedei xabaadalgatai miitingenyyd bolbo. Miiting deere zavoodai xydelmerişed ba inzeneernyyd bolbol SSSR ei oboroonii bexizyylxe urihalamzii gargahan Soveed zasagta bajar xyrgeze, tus zavoodai zurgaa minganai kollektiiv negen hanalaar—„bide bygedeeree negen xyn mete urihalamza zaxiza oronoigoo oboroonii bexizyylxe xeregte xabaadaxabdi, eehediingee Ulaan Aarmiii byri jixeer bexizyylxebdi"—geze rezoliyycedee bişebe.

Faşiistnuudai turşalgada manai xariuu

Stalingraad, 1. (TASS). Myneeder Stalingraadai traaktorai zavoodai olonxi ceexnyydei xydelmerişed, inzeneerteexnikyydei miiting bolzo, tereen deere SSSR-ei oboroonii bexizyylxe şine urihalamza gargaxa tuxai Zasagai gazarai togtoolii duulaad„ yge xelegşed xadaa, Zasagai gazarai togtoolii gynzegeigeer haişaan bajarii xyrgeze, manai Exe oronoi oboroonoi xysii buuruulxa Ulaan Aarmiiin aguu jixe xyse şadalii huladxaxa hedelgetei xoroto jabuulga xeze baihan Exe oronohoo urbahan predaatelьnuud, faşiizmai şpioon bandiidnuud—aradai daisadta manai xariuu bolgon şine urihalamzii zaxiza abxabdi—gehen baina.

Yldegşe ceexnyydeer miiting bolzo, urihalamza zaxilga jabahaar.

REDAAKCAHAA MEDEESEL

Ene yderei noomer xeblegdexe yjedee tipograafiiin xeblexe xydelmerişedei gemeer dotoroi xojor niuur adxagdahan deerehee garxa sag haa xozomdozo, 2 niuur bolzo garaba.

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(Valeensi ba Pariizhaa abtahan medeeselnyydhee)

Centraalьna froont

Valeensihaa medeesehenei johoor, ijyyniiin 30-da Taaxo myrenhөө uragşanxi seektorto respyyblikiinxin daisantai artileeriaar urda urdahaa buudaldaxa yjedөө yimyyleeşenei nege yxer buuji usadxaba.

Xoito froont

Ispaaniiin oborooniin ministeerstviin ijyyniiin 30-da 22 çaas 30 minuutada tunxaglahan medeeselei johoor, Biskaajiin tahagta respyyblikiin seregyyd Sijeerra de la Kryysii xeden daxin ataakalza, tere poziicii ezeleed baihan aad, hyyleerenь terenee daxin orxixo baidaltai bolhon baina. Ende yimyyleeşen jixeşegeer garzataa.

Zyyn froont

Yimyyleeşen respyyblikiinxinei Aalьto Aragoon poziicii ataakalba. Ene ataakanuudtaa amzalta oloogyi.

Buudaza alaxaar şiidxebe

Valeensi, ijyylь 2. (TASS). Leriida goorodoi (Katalooni) tribynaal gurban leitinaant-pilootii, xojor serzaant-piloodii, şpioonuudai ton tomo organizaacada xamaadahanai tylөө buudaza alaxaar şiidxebe.

Ispaaniiin exener ba xyygedte tuhalamza

Praaga, ijyylь 2. (TASS). Xydelmerişenei gazeetiin medeesehenei johoor, ispaaniiin geroilig aradzonoi exener ba xyygedte tuhalamza xyrgexe kampaani amzaltatai jabuulagdaza baina. Zişeelxede baruun xoito Çeexiiin şuluu nyyrhenei rajoonoi şaxtioornuud hyylşiin hara soo 10 mingan çexoslovaakiin kroona (altanai 6 myngө tuxai) sugluulba.

Faşiistnarai olon istrebiitelьnyyd ba boombodogşo samoliooduudii respyyblikiinxid unagaaba

Loondon, 1. (TASS). Madriidta tolilogdohon oficaalьna medeenei johoor, respyyblikiinxid bolbol, 1936 onoi oktiaabrь harahaa ene onoi ijyyniiin 14-nei yder xyrter yimyyleeşedei 146 istrebiitelьnyyd ba 38 boombodogşo samoliooduudii buudaza unagaaba. Ijyynь hariin tyryyşiin xojor doloon xonog soo faşiistnarai 29 samoliooduudii buudaza unagaaba.

XELEŞEGYI FORMAALЬNA XANDALGA

Xori. Jerbaanovoi, Aşangiin, Anaagai somonuudai kolxoozoi geşyyd Buriaad-Mongoloi ASSR-ei Konstituuciin projeekttai yrgenөөr tanilsaza baina. Jerbaanovoi somonoi hurguuliiin bagşa A. Batiin gegşe hurguuliiingaa hurgagşadii ba somonoi soveedai edebxiteniii emxidxeze, kolxoozoi brigaada byxende naidalgata niuurnuudii olood Konstituuciin projeektii oilguulan ygeze baina. Tiigebeş, Ydiin somonoi kolxoozuudai geşyydii Buriaad-Mongoloi ASSR-ei Konstituuciin projeekttai tanilsuulxiin tulada somonoi soveedai sekretaarь nyx. Batiin gegşii etigemzeten bolgozo elьgehen baigaa. Tiigeed ene nyxer daalgagdahan xeregtee ton formaalьnaar xandaba. Yligerlexede: gansa suglaan deere tyrgen unşadagaa hairxaxa gehen jym şingi 1-xi zyilhөө exileze 110 zyil xyrter miil unşaad garşahan baina. Tiixedenь kolxoozniguud jyyş oilgoogyin uşarhaa myrtei xelseen bolgongyi, jyrel hain jyyme baina geze haişaagaad dyyrehen baina.

Iime formaalьna xandalga gansal Ydiin somondo bişe, myn ondoo teeş baixa. Tere tula Xoriiin aimgysedkoom Konstituuciin gyn udxa şanarii olon tymen kolxoozniguudta xysed oilguulxa xydelmerii onşotoigoor erxilexe johotoi.

Dam-Zam.

4 xeheg gazeetahaa bişe jyyş abaagyi

JARUUNA. Aimag dotor pooçtiin xydelmerii ton hulaar jabuulna. Viitimei somonoi unşalgiin baişan 1937 onhoo eldeb gazeetanuudii ba zurnaalnuudii zaxihan bolboş, mynөө xyrter oroidoo 4 xeheg „Buriaad-Mongoloi Praavdahaa" bişe jyyş abaagyi baina. Eneenhee gadana, somonoi soveedai ba bişeş organizaacanuudai bişeg bolood gazeetanuudii dutuugaar ezedtenь xyrgedeg.

Isengiin pooçtiin tahagai xydelmerişed arxi uugaad, hogtuugaar bişeg ba gazeetanuudii buruu aadresaar ondoo teeşenь jabuuladag baina.

B. Jaruuniin.

(Sojuuzfoto).

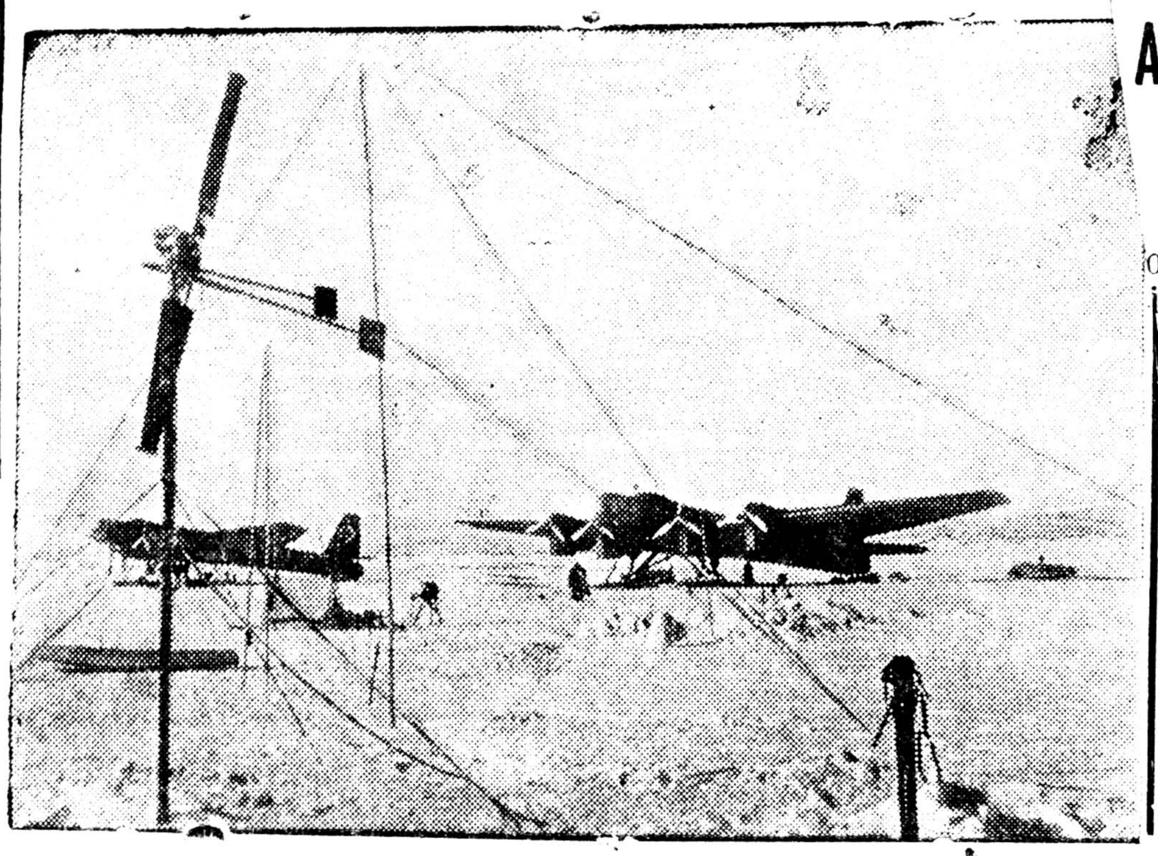

Soveedai ekspediice Xoito poolius deere.
ZURAG DEERE: „Xtio poolius" geze uradxuul staanca deere baigaa samoliooduud.

BYXEXOLBOONOI VELOSIPEEDEI MYRIISӨӨN DYYREBE

Byxexolboonoi velosipeedei myriiseen dyyrbe. Ijyyniiin 30-da Moskvaagai Izmailovskiin kylьtyyre ba amaraltiin paarkada velosipeedei urildalgaar SSSR-ei tyryy zerge ezelxe myriiseenei prograama soo bagtahan velosipeedei urildalga bolbo.

Moskvaagai „Dinaamo" eblelei tyleelegşed Taraçkoov ba Larioonova gegşed tus myriiseede ilaza garba.

Taraçkoov ba Larioonova gegşedte, şosee deere bolhon urildalgada ilaza garagşad Kondraçkoov ba Kyznecoova gegşedtei ab adaliaar SSSR-ei Velosipeedei çempioonuudai nere zerge olgozo, altan medaalnuudii bariulaba.

Baaskiin ba Leenigraadai fydboolşedei maatç

Leeningraad, 30. (TASS). Soveed Xolboondo ailşaar jirehen geroilig Baaskiin fydboolşed bolbol ijyyniiin 30-da Leeninei neremzete stadioon deere gurbadaxijaa naadaba. Leeningraadai komaandanuudai naadagşadai xaxadiinь iime xariuusalgata maatçada anxa tyryynee bailsaba.

Ailşadaigaa gaixamşag teexnikiin naadalgii xaraxaa 30 mingan zon suglarba. Naadalgiin talmai deere gyigөөd garhan baaskiin fydboolşedte zoriuulan, suglarhan zon yni udaan aplodismeentalaba. Komaandnuudai kapitaanuud bajarai ygenyydii xelebe. Ispaaniiin nacionaalьna giimn ba „Internacionaalai" ajalga xyxiyygeer duuldaza baiba. Ene yjede stadioon deegyyr nege samoliood niideze yngerxedөө baasknuudai şadar bagsa sesegyydii unagaaba.

Laanger gegşe bymbegii tyryylen soxizo exilbe. Xedexen minuuta soo xojor talahaa jixe bolgoomzotoigoor naadaba. Zabharlalga boltor Leeningraadai fydboolşed ailşadai yydeer bymbegejөө 2 daxin gargaba.

Baasknuud myn Leningraadiinxidai yydeer bymbegejөө 2 daxin gargahan baina. Ene naadalgiin dyn 2:2.

Eelzee xylieeheer hula yldene

Muxar-Şiberei aimagai bolniiciin yydende yder byri 40-50 xyn eelzee xylieeze zogsodog baina. Tedenei olonxinь xydөө somonuudhaa jirehen kolxoozniguud baixa jym.

Aimagai ceentr deerexi zoniii xaraxada eelzeende zogsozo baixagyi, jirexeteigee adali bolniicada orolsood le baina. Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi tariaan azalai brigadiir nyxer **N. Dorziin** gegşe paar xaxalgada baitaraa ybedөөd ijyyniiin 16-da bolniica jireze 2-3 yder eelzee xylieeze jadaba.

Xydөө niutaguudhaa xonon ynzen xylieeze baihan kolxoozniguudii ali argaar tyryylen bolniicada oruulza yzexe tuxai bolniiciin xydelmerilegşed bodolsoxoo jaanab.

C. Nimiin.

Redaakcada bişene

Aimagai xytelberilegşed өөhedөө xereglenegyi

Zediin aimag ijyynь hara soo „Buriaad-Mongoloi Praavdii" 498, „Buriaad-Mongoloi Leeniniii" 299, „Buriaad-Mongoloi Komsomoolii" 91 xehegeer zaxiza abba.

Aimagai organizaacanuudta [...]lelze baigaa albanxaagşad [...]en" gazeeta zaxidaggyi [...]a.

[...]ne jaagaa eşxebter ba muu xgeişeb?

Gataboon.

Komsomooloi komitee[t] xereglenegyi

Ulaan-Ononoi aimagai x[...]gedei ceentraalьna laag[eri] geze Tabtaanaida neegde[...] aad, laageriii daagşagyi [...] haar baina. Ene laagerьta xyyged baixa johotoi aad xyyged suglarhan ba b[...] baidaliinь jixe zadagai. Yn[...] xedөө xyygedei naadanai [...] lamaiş seberlegdeegyi. [...] xadaa aimagai komsomo[...] komiteedai xereglεegyi ba[...] nai gem myn.

Ononoi Dolgin

Arxinşa mixaanik aparaadaa ebdebe

X[...]in aimagai paartin toosoo-[x]galtiin suglaanai bolzo baixa yjede nyxer Staalinai elidxel duu gardag kinooji Jaruu[n]haa suglaaşadta xaruulxa geze zoriuuta asaruulhan baigaa.

Duu[g]ardag kinoogoi aparaadii xariuusalgadaa abza bahan niuuriinь ail zaiza a[...] dahaar, kinoo aparaadaa n[...] nosohoor ebdeze, myr[...] jyyme xaruulaza şadangyi sahan baina.

Dam-Za[...]

[...]yn xaşaatai bailgahaar...

Seleng[...] Orongiin somonoi kolxoozu[n] mynөө xyrter tariaa ba sşalangaigaa gazarii xoriooloog, syydxe nezeedei 5 tyxerig [...]lehөөr tariaagaa xaruulza baina. Xuriaaza [...]taranь xeden syydxe ynge[...] geişeb? Xeden taban tyx[...] xeregtei geişeb?

Kolxooz[...]

2 traaktoranь xydelenegyi

Muxar-Şib[...] Zanginai somonoi „Ulaan-jaa" kolxoozdo Gaşain MTS-[ei] traaktorai brigaada 3 traakt[or]tai jirehen aad, traktoriistnuu[d]i disceplliine muutai baihan şaltagaanaar 2 traaktoranь [i]yyniiin 9-hөө xoişo xydelmerilenegyi my[...] xyrter xebtene.

Ene xeregii MTS-ei dire[ktor] medeze baigaaş haa, xydel[me]riiinь haizaruulxa tuxai jam[...] xemzee abanagyi.

D. B-iin

BYGEDӨRӨӨ TEMESEXE JOHOTOI

Xoriiin aimagai ceentr deere politprosoveed xydelmerilegşedei sojuuzai mekoom geze bii neretei aad, geşyydeigee dunda jamarş xydelmeri jabuulnagyi.

Jadaxadaa myn hajadaa yngergexe proforganizaacanuudai şine hungaltin beledxel tuxai jyyme-ene xajaa gexede urdiingaa [...]nzaar le baixa jym.

Ene mestkoomoi tryylegşe nyxer Boriisov gegşe xaxad zilhee ylyy sag soo geşyydeiniitiin suglaa xeegy.

Boriisovai xeledeg ge xadaa „tusxaita xydelmeridөө dii[...]ze zab sylөөgyi deerehee j[...] xexe argamgyi" gexe j[...] Ene johoor nyxer Borii[sov] bolbol profsojuuzai geşyy[d] hungaltaar tyryylegşe [...] honoo tusxaita xydelmeri bişe geze toolodog baiba.

Proforganizaaciin to[...] hungaltiin suglaan bolbol [...]xer Boriisovoi xydelmeri t[...] haitar xelseze, organizaa[c]gaa xydelmeriii eris ha[...]ruulxiin tylөө sojuuzai geş[yyd] bygedөөrөө temesexe joho[toi].

Geşyy[...]

SYYD

Alimeent tylexejөө arsagşa

Grazdaniiin Çeervin Vladiimir Ilьjiiç gegşe 1934 ondo V.N. gedeg hamagaihaa halaad tereenei xaruuhan deere Vileet gedeg narai basagajaa orxihon baigaad, tereeniii yrgemzlen xymyyzyylxiin tulada exeenь zөөriiin talaar baaxanş tualdag ygei baigaa. Aradai syyd bolbol basaganaigaa xymyyelelgede hara byriiin 50 tyxeig alimeent tyleg geze Çeervinii şiidxehen baixadanь, grazdaniin Çeervin syydei şiidxebriii gyisedxexehee arsahan baina.

1936 onoi dekaabrьda Çeervinii BMASSR-ei elyyrii s[...]xa Arkomaadta xydelmeril baixadanь bedereze olood, s[...]gainь xaxadii yridenь dar abhanai hyyleer, Çeer[vin] Xlebstroido xydelmeride o[...] aarestalagdatar aa baha alim[een]jaa tylebegyi.

Tiin, Ulaan-Ydiin 3 taha[i] aradai syyd ene xeregii [...] onoi ijyyniiin 14-ei yderei [...]mel zasedaani deere xa[...]yzөөd, grazdaniiin Çeerv[in] şyyxe xuuliiin 158 daxi zyi[...] zemetei geze olood, 1 zil 6 [...]raar sylөөgiinь xahaxa [...] şiidxebe.

Xariuusalgata redaaktor G. BELЬGAAJE[V]

MYNӨӨDER KINOO-TEAATRNUUDTA

„Progrees" kinoodo	„Erdem" kinoodo
Antek policmeestr	Paartijna bilieed

GYRENEI CIIRK

Yder byri

CIIRKIIN JIXE NAADANUUD

Gyrenei ciirkiin Moskvaagai erxim artiistnuudai xabaadalgataigaar bolno.

Kaasanь yderei 3 çaashaa neeltetei. Naadanь ydeşiin 9 çaasta exilene.

Bolьşeviig samokriitikiin priinceb xazailgaba

Urda-Agiin somsoveedai aktiivai suglaan tuxai

Agiin aimagai Urda-Agiin somonoi aktiivai suglaan main 15-da bolhon jym. Tende somonoi tyryylegşe Dondog-Zamsa Bolodoi gegşe malai tyl abalga, xabarai tarilgiin jabasa ba sojol kylьtyyriin xydelmeri tuxai bogonixon elidxel xebe. Tyryylegşiin elidxel sonosoxodo xangaltataiş jyme baibagyi. Hezegteixen asuudalnuud garna...

Tyryylegşe Bolodoi bolbol somon sooxi malai tyl abalga tuxai ba staxaanovtan, udaarniguudai tooji medebegyi. Iixedee jyyn boloo geişeb? Voroşiilovoi neremzete kolxoozdo 46 xurigan yxehen baigaa. Tiixedenь 9 xurigan yxөө geze medee ygtehen baiba. Zundaa xonid xenzeleed, tedenei tyreheniii niuugaad xoninoi tyl abalga 100 proc. bolbo gedeg baigaa. Ene metiin uşarnuud „Xubisxal" ba Staalinai neremzete kolxoozuuta bii baixa tula, xedii tylei xorolto bolhoniinь medegdenegyi.

Iime baixada, paartiin ba komsomooloi geşyyd niite kolxoozniguudhaa taharşahan, tedener aimag ba somonoi ceenterte suglarza, tusxai xөөreldөө xexe hee bişe jamarş niitiin oilguulaltiin xydelmeri jabuulnagyi. Myn somonoi izbaaça Galsan-Zamsa Şagdarai gegşe өөriingөө xydelmeriii xedeggyi ail xesedeg azaltai.

„Xubisxal" kolxoozdo Erdeniiin Şoimpol gedeg bairalaad, komsomooloi organizaator Cerenzabai, kolxoozoi tyryylegşe B. Z. Gombiin tyryytei Şoimpol lambagain em domiinь xyrteze, abaral nomdonь şytedeg bolhon baixa.

Myn Voroşiilovoi neremzete kolxoozş Agiin dasanda dyte baixa tula, tan talxan emeer tahardaggyi gelsene. Ene ybel hurguuliiingaa xyygedei ybedexede, hurguuliiin bagşa Sanzajaa Ajuurzaniin, paartiiin geşyyn Cenge Pyşembiin gegşed lamnarhaa „tuhalamza" guiza em domiinь abhan baina.

Yngerhen 1935-36 onoi huralsalai zilde baihan Cerenei Çimed, Ulaaxanai Veera geze xojor bagşanar өөhediingөө nilxa xyygedte hy xeregleed olzo jadahan baina. Ende oiroxon baihan Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi hynei tovaarai feermii erxilegşe Cerenei Mitab gegşe tede xojor bagşanarai hy erize oşoxodonь „bagşanarta hy ygexe bolixojoo өөrөө medexeb, namhaa bişe xenş medexegyi, 5-6 zilei tanil bagşanar jahala baixa, şamagyigөөr jabuuzam, tonil saaşaa"—geze jyyş ygengyigөөr yldehen baixa jym. Ene uşarii somonoi soveedai tyryylegşe D. Z. Bolodoi gegşe medeze baihan bolbөş, bagşanaraigaa baidalii haizaruulxa tuxai jamarş xemzee abaagyi baihan baigaa.

Baha, hurguuliii daagşa Ajuurzaniin gegşe „kolxoozoi xudaldaan hain duranai boloo, bide xeniiş jyme ygegtii geze baalaza şadaxagyibdi" geze xolohoo jirehen bagşanaraa xoxidolto baidalda oruulhan baina.

Iime buzagai baidalnuudaigaa tuxai xen jyyn geze xariuusanab?—gexede, Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi dergedexi paartiino organizaator Damdin Cedebei gegşe,—„somonoi soveedai xydelmeri muuşag, baha yxehen malaigaa medee ygedeggyi kolxoozoi pravleeni hulaar xydelmerilene",—gexe metөөr bodoto dutuu dundanuudiinь eliryylengyi, ene tere jyyme şaşaad yngergebe.

Udaaluulaad oordento nyxer Babuu Bolodoi gegşe xelxedee deerexi dutuu dundanuudii xysed toolozo xeleed, ygөө dyyrgexe deeree, —mynөө yjiin baidalaar bolbol manai somon hain geze hairxagdaşood, byriş muuşag bolood bainabdi, ybedehen, yxehen, tugal xajahan jabadalnuud feermenyyd deere olon bolhon baina. Ene byxiigөө bide aktiviistnar zahaza abxa ujalgataibdi,—gebe.

Urda-Agiin somonoi aktiivai suglaan bolbol kriitike ba samokriitike yrgenөөr delgeryylze, dutuu dundanuudaa eliryylen zahaxa zalaruulxiin talaar ton dutamag baiba. Nyx. Babuu Bolodoi bolbol ede dutuunuud jamar şaltagaanhaa garza baihan ba terenei tylөө xen zemeteib, tere dutuunuudii jamar argaar zahaza abxa tuxai todo honoroor xelexegyihөө baixa, xarin „endemnei ondoo teehee jirehen xyn ygei baixa tula, endexenee өөhedөө xelseed duugai yngergeje" geze xelehen baixa jym. Ene bolbol alduu dutuugaa daldalaxa ba bolьşeviig kriitikiin priincebii xazailgaxa gehen uşar bolxo tula tereenee nyx. Bolodoi zahaxa johotoi.

S. S.

Noomer gargagşa N. CEVEENEI. Verstaalagşad: D. Baldaanov, C. Dambaajev. BMASSR-ei Niut. Azyiledberiiin arkomaadai tipograafi Ypolglavliit 59[...]